

poval na monografických publikacích, spolupracoval mimo jiné na dvou vydáních souborné *Patologie obecné a speciální* třídilné; zpravaocel z dě patologii smyslu.

Nebyla by podána celá charakteristika prof. Dluhoše, kdyby nebyl zdůrazněn jeho obzvláště přátelský vztah ke studentům a k jeho spolupracovníkům. Medické přednášky byly bohatě navštěvovány nejen pro poutavý a názorný výklad problematiky patologicko-anatomické, nýbrž i pro moudré, hluboko-humanitní myšlenky pro mladé posluchače tolik přitažlivé, pravdivé a ve své době mimořádně odvážně proslovené. Nezapomínejme, že šlo o vládu jedné strany a jedné ideologie; jakákoli kritická vyjádření byla okamžitě sankcionována. Další zásluha prof. Dluhoše je v neposlední řadě v jeho nezištném předávání medicínských znalostí celým generacím mladších spolupracovníků. Jeho ústav poskytoval vždy možnost realizace v problematikách či metodikách s přihlédnutím k možnostem, zájmům i chuti jednotlivých spolupracovníků. Řadu svých žáků, jimž dal základ odborného vzdělání, připravil pro další graduování a pro vykonávání akademických funkcí.

Nelze nezmínit a neocenit osobní příklad prof. Dluhoše v čestném a poctivém jednání a v neobyčejně vyvinutém smyslu pro spravedlnost. Prof. Dluhoš vytvořil na „svém a našem“ ústavu jakousi enklávu demokracie se sociální a humanitní filozofií, citliví s lidským utrpením a lidskou bolestí, současně ale i s optimismem a vírou v lepší věci budoucí, ve společnost dokonalejší, spravedlivější a charakternější. Ovlivnil tak své spolupracovníky a vtiskl jim pečeť tolerance a vzájemné úcty. Vytvořil prostředí, v němž vždy byla především ceněna odbornost, pracovitost, slušnost a ohleduplnost.

V roce 1981 byl prof. Dluhoš ve svých 64 letech předčasně penzionován pro svůj nekonformní postoj k tzv. normalizaci v sedmdesátých a osmdesátých letech. Docházel pak na svůj ústav ještě několik let, aby se se svými spolupracovníky podělil o své názory na děje medicínské, politické, obecně filosofické i náboženské.

7. prosince 1994 se životní pouť prof. MUDr. Maxe Dluhoše, DrSc., emeritního přednosty II. patologicko-anatomického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy University

ve Fakultní dětské nemocnici v Brně – Čerňých Polích, po dlouhém vyčerpávajícím onemocnění uzavřela.

Při posledním rozloučení zazněly nesmrtelné verše maximí poetae Romani, Quinti Horatii Flacci, které jsme kdysi prof. Dluhošovi dedikovali.

Iustum et tenacem propositi virum
Non civium ardor prava iubentium
Non voluit instantis tyranni
Mente quatit solida neque Auster

Dux inquieti turbidus Hadriae
Nec fulminantis magna manus Iovis:
Si fractus illabatur orbis
Impavidum ferient ruinae

Ani vášeň občanů poroučejících špatnosti
Ani tvář utlačujícího tyranu
Ani Auster bouřlivý vítr neklidné Hadrie
Ani blesky metající ruka Jovova

Neotřásá myslí muže, který je mužem
Pevného stanoviska a zásady:
I kdyby se do záhuby zřítíl svět
Pak trosky jej zahubí neochvějného

Život a životní dílo prof. Dluhoše pokračuje v Ústavu patologie LF MU, přesídleném do nově vybudovaných prostor ve Fakultní nemocnici Brno, v Bohunicích. Je pro nás výzvou, abychom jeho odborný, vědecký, pedagogický a humanitní odkaz pěstovali a dále rozvíjeli.

B. HABANEČ

Doc. MUDr. Miroslav Švela, CSc. (1. 7. 1921 – 24. 3. 1965)

Pedagog a významný vědecký pracovník Biochemického ústavu Lékařské fakulty MU.

Ve svém krátkém životě unikl totálnímu nasazení za války (ročník 21), ale nepodařilo se mu už uniknout leukemii, které podlehl v nedožitéch 44 letech.

Od doby, kdy jsme jej ztratili, uplynula doba delší, než byl jeho život. Přesto si ještě někteří zřetelně vybavujeme jeho nepřilíš vyso-

kou postavu, tmavé vlasy, zelené oči a povahově především člověka velmi skromného, rozvážného a ochotného vždy pomoci, ale i rozdělit se o své radosti a úspěchy s druhými.

Pocházel z Hodonínska, maturoval v roce 1941. Po osvobození v letech 1945-49 absolvoval Lékařskou fakultu a již za studií se věnoval práci na Biochemickém ústavu, kde našel i své trvalé zaměstnání.

Jeho zájmem byly klinické biochemické vyšetřovací metody, hlavně klinická enzymologie. Pracoval především v oblasti transamináz a dehydrogenáz. (Z toho zaměření pocházejí i jeho dvě monografie, vzniklé ve spolupráci s tehdejší 3. interní klinikou LF MU.)

Napsal desítky odborných publikací i kapitol v učebnicích.

Jako uznávaný odborník se mohl zúčastnit v r. 1961 Biochemického kongresu v Moskvě a v r. 1964 prvního zasedání Federace evropských biochemických společností v Londýně. Byla to doba, kdy moskevský kongres např. přijal klasifikaci enzymů (číslo EC), ale také doba značného politického napětí mezi Východem a Západem. Svět byl blízko války.

Po prodloužení vojenské služby na dvojnásobek jsem se vrátil „do civilu“ s delším zpožděním a nemohl se tak ani zúčastnit jeho pohřbu.

Zůstal mi obraz člověka pěkného charakteru, nadšeného pro svůj obor i příkladného a oblíbeného učitele.

V. PALYZA

Vzpomínka na Leo Davidka (21. 10. 1925 – 29. 8. 1971)

Se jménem Leo Davidka je spojena jedna z tragédií bývalé katedry prehistorie, dnešního Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty MU, dokazující, že terénní archeologie se může stát také rizikovou disciplínou. Leo Davídek totiž v srpnu 1971 zemřel spolu s mladým spolupracovníkem při záchraně pravěkého nálezů ve svém rodišti – v Chrlících u Brna: v nedostatečně zajištěném výkopu je pohřbila zhroucená zemina. Stalo se tak v rámci dobrovolné akce, mimo služební povinnost, takže tehdejší katedra prehistorie byla uchráněna složitého vyšetřování mimořádné události.

ti. Tragická smrt oblíbeného kolegy se však členů pracoviště nedotkla o nic méně. O několik let později, 23. června 1997, se stejná tragédie opakovala: při záchraně výzkumu brněnské společnosti Archaia na Rašínově ulici v Brně zahynul v pouhých 25 letech pod blokem zřícené hlíny nedávny absolvent Ústavu archeologie a muzeologie FF MU Mgr. Jindřich Beroušek (2. 2. 1972 - 23. 6. 1997).

Leo Davídek se narodil 21. října 1925 v Chrlících u Brna. Vystudoval klasické gymnázium a učitelský ústav v Brně. Po skončení vojenské prezenční služby se v roce 1950 stal učitelem. Několik roků působil na národních školách na Ostravsku; v Ostravě také studoval na tamní Pedagogické fakultě. Brzy se však vrátil do rodných Chrlíc a učil na národních školách v okolí Brna. Pro své náboženské založení ale musel ze školství odejít. Od roku 1959 pracoval v brněnských Závodech Julia Fučíka, kde se vyučil zámečnickem. Teprve po řadě let „ve výrobě“ je roku 1966 přijal tehdejší vedoucí katedry prehistorie FF UJEP v Brně profesor František Kalousek na místo laboranta, brzy nato vedoucího keramické laboratoře. Davídek se rychle zapracoval jak do restaurace a konzervace pravěké keramiky, tak do řízení terénních archeologických výzkumů a do jejich dokumentace – tehdy především na „Pohansku“ u Břeclavi. K historii a prehistorii měl mimořádně hluboký vztah, který systematicky rozvíjel studiem odborné literatury. Vynikal pracovitostí, pečlivostí a svědomitostí a stal se oblíbeným, skromným a přátelským kolegou zaměstnanců celého tehdy velmi početného pracoviště. Záchranou archeologickou aktivitu vyvíjel i mimo zaměstnání. V Chrlících založil vlastivědný kroužek při Osvětové besedě. Spolu s místní mládeží se mu podařilo shromáždit řadu cenných archeologických nálezů. Tato jeho činnost se mu však stala osudnou.

Leo Davídek by se v letošním roce dožil 96 let; od jeho smrti uplynulo 40 roků. Přímých pamětníků tohoto vzácného člověka je dnes již na archeologickém pracovišti FF MU jen pískovnu. Většina jeho členů zná jméno Leo Davidka jen z doslechu nebo z dějin moravské archeologie. Jeho život však je pro mladé generace badatelů příkladem i varovným poučením. Jeho jméno by nemělo upadnout v zapomnění.

V. PODBORSKÝ